

KleurenSchat

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind

kleuters (groep 1-2)

September 2021

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

KleurenSchat Beschrijving

Titel	<i>KleurenSchat</i>
Auteur(s)	Dr. Manuele Pinto en Dr. Shalom Zuckerman (Universiteit Utrecht)
Uitgever	Boomtestcentrum Onderwijs
Jaar van uitgave	2020
Doelgroep	Basisonderwijs groepen 1 en 2 (evt. uitloop groep 3/4 bij twijfels taalontwikkeling). Tevens geschikt voor NT2-leerlingen.
Samenstelling van het volgsysteem	Digitaal, ongenormeerd observatie-instrument om de ontwikkeling van het taalbegrip van jonge kinderen in kaart te brengen. Er wordt gebruik gemaakt van digitale (thematische) kleurplaten die middels het taalbegrip worden ingekleurd. <i>KleurenSchat</i> kent zeven verschillende versies en kan, desgewenst, vaker in een schooljaar ingezet worden. Het programma biedt automatisch en willekeurig, een voor het kind, nieuwe versie aan.
Doorgaande lijn	-
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	" <i>KleurenSchat</i> is een observatie-instrument dat met een kleurplaatactiviteit behulpzaam kan zijn bij het inschatten van het taalniveau van jonge kinderen." <i>KleurenSchat</i> volgt de methodiek 'Coloring Book' voor het inschatten van het taalbegrip/receptieve woordenschat (Pinto & Zuckerman, 2018). Deze methode zorgt voor het verkleinen van de gokkans die bestaat bij andere instrumenten voor woordenschat en maakt de kans op onder- of overschatting van kennis kleiner. <i>KleurenSchat</i> wordt digitaal afgenomen en kent een hoge 'spelfactor'. In eerste instantie is de afname onder begeleiding. Aan de hand van de speelse en digitale afname worden handelingsgerichte suggesties gedaan om het aanbod voor de leerling of groep mee af te stemmen. Naast de woordenschatkennis wordt ook de reactiesnelheid bijgehouden.
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals	"De omvang en rijkheid van de woordenschat van een kleuter blijkt steeds vaker een belangrijke voorspeller te zijn van succesvolle geletterdheid op latere leeftijd (Kuiken & Droge, 2010)."

aangegeven in het volgsysteem	<p><i>KleurenSchat</i> zorgt voor een wetenschappelijk onderbouwde methode voor het in beeld brengen van de taalontwikkeling waarbij gekeken wordt naar de receptieve woordenschat op een speelse manier. <i>KleurenSchat</i> geeft handvatten voor het in kaart brengen van de taalontwikkeling, specifiek de woordenschat.</p>
Inhoud	<p>Met <i>KleurenSchat</i> kijk je alleen naar de ontwikkeling van de woordenschat. De verschillende (thematische) kleurplaten worden in het digitale programma getoond. Er zijn zeven versies (A t/m G) en die bestaan allen uit 39 testwoorden (zelfstandig naamwoorden en werkwoorden) die in een vaste volgorde worden aangeboden.</p> <p>Iedere versie start met twee gemakkelijke woorden daarna worden makkelijk en moeilijke woorden afgewisseld. De woorden worden aangeboden in een zin.</p> <p>Iedere kleurplaat heeft een eigen thema en in totaal zijn er 17 themaplaten waarin zelfstandige naamwoorden (14 stuks) of werkwoorden (3 stuks) worden gevraagd.</p> <p>De thema's zijn: badkamer, beroepen, boerderij, buiten, dierentuin, gereedschappen, gezicht, huiskamer, kantoor, keuken, klas, lichaam, muziek, natuur, schoolplein, strand, tuin, voertuigen, was en kleren en woonkamer.</p> <p>Na afronding van (een afname van) <i>KleurenSchat</i> kun je een individueel verslag opvragen. Hierin vind je als leerkracht een totaalbeeld van de leerling, het percentage goed ingekleurde woorden per thema, het aantal goed ingekleurde woorden van de huidige afname en een staafdiagram met het percentage per moeilijkheidsniveau (niveau 1 t/m 6). Je vindt geen informatie over specifieke woorden maar alleen over de woordcategorieën.</p> <p>Op basis hiervan kan extra aandacht gegeven worden aan die delen van de woordenschatontwikkeling. Ook kan er een groepsverslag worden opgevraagd. <i>LET OP: Er kan alleen een groepsverslag worden gemaakt als alle leerlingen in de groep even vaak KleurenSchat hebben gemaakt. De groep kun je wel zelf samenstellen: dat kunnen alle leerlingen in een klas zijn, maar ook een specifiek groepje leerlingen uit een of verschillende klassen.</i></p>
Aspecten taalontwikkeling	<p>In deze ontwikkellijn wordt er <i>alleen</i> gekeken naar de receptieve woordenschat middels het vragen naar zelfstandige naamwoorden en werkwoorden in zinsverband.</p>
Aspecten rekenontwikkeling	<p>N.v.t.</p>

Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	N.v.t.
Aspecten bewegingsonderwijs	N.v.t.
Werkwijze	<p>Afname van <i>KleurenSchat</i> gaat digitaal. Hiervoor kies je een device (pc of tablet) waarop het kind goed kan werken. Een vereiste hierbij is dat de kleurplaat in zijn geheel zichtbaar is.</p> <p>Bepaal als leerkracht of de leerling het zelfstandig of onder begeleiding moet doen. Zeker bij jonge kinderen kan het verstandig zijn er bij te zijn. Wanneer een kind het vaker heeft gedaan kan je er mogelijk als leerkracht voor kiezen het kind zelfstandig te laten werken.</p> <p>Als leerkracht vul je voorafgaand aan de afname de kindgegevens in. Hierbij is er de mogelijkheid eventuele kleurenblindheid aan te geven maar ook of Nederlands de moedertaal is en of er sprake is van een tweede taal.</p> <p>Voordat je de afname met het kind begint is het handig het geluid te testen. De instructies worden namelijk verbaal, door op het icoontje met het gezichtje te klikken, gegeven aan het kind.</p> <p>De afname begint met twee oefenplaten zodat het kind bekend wordt met het idee van <i>KleurenSchat</i>. Per plaat kan er één object worden ingekleurd. Het systeem geeft een hoofdkleur voor het object maar het kind mag hier van afwijken. Dit wordt automatisch door het systeem genoteerd en is terug te lezen in het verslag.</p> <p>Tijdens de afname hoort de leerling een zin waarin wordt aangegeven welk object gekleurd moet worden. Een voorbeeld hiervan is: "De tijger is geel" of "Het bruine poppetje is aan het klimmen". Het is de bedoeling dat het kind dit na de instructie (het horen van de zin) doet. Wanneer het klaar is klikt het op de pijl voor de volgende plaat en woord.</p> <p>Lukt het het kind niet dan kan het ook doorgaan naar de volgende.</p> <p>Het systeem herhaalt eerst nog een keer de zin en moedigt het kind aan maar het kan altijd verder naar een volgende.</p> <p><i>LET OP; teruggaan is ook mogelijk wanneer er bijv. te snel is doorgeklikt of wanneer het kind toch nog een correctie wil doen.</i></p> <p>Iedere afname bestaat uit 39 woorden en de afname wordt afgesloten met een complimentje en het eindscherm. Ze kunnen dan op het huisje klikken en zijn dan klaar.</p>

	<p>Als leerkracht begeleid je het kind daar waar nodig maar laat je het zoveel mogelijk zelf doen. Achteraf kan je middels het individuele verslag de resultaten bekijken. Afhankelijk van het resultaat kan je het aanbod voor het kind (of de groep) aanpassen.</p>
Aanwijzingen voor registratie	<p>In principe is het een ongenormeerd instrument. Wel is in het rapportagedeel zichtbaar met welke bekende woordenlijst (BAK/WAK) het moeilijkheidsniveau (niveau 1 t/m 6) vergelijkbaar is.</p> <p>In het groepsverslag kan informatie gevonden worden over de groep (homo- of heterogeen). Op basis van scores van -2 t/m +2 standaarddeviaties kan er een conclusie getrokken worden wat voor 'type' groep je hebt. Op basis van deze gegevens kan het aanbod in je les worden aangepast.</p>
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	<p>Het wordt middels rapportage duidelijk voor de leerkracht welke categorie/categorieën meer aandacht behoeven in de les/voor een kind. Daarnaast is er aandacht voor tweetaligheid en kleurenblindheid.</p>
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Theoretische en wetenschappelijke verantwoording in de handleiding; • Woorden geselecteerd op basis van de BAK-/WAK-lijsten en Age of Acquisition (AoA)-normen van 'Brysbaert et-al (2014)' en verdeeld in zes moeilijkheidsniveaus; • Geeft de mogelijkheid tot inzicht in eventuele kleurenblindheid; • Inzicht reactiesnelheid; • Specifiek instrument voor de (receptieve) woordenschatontwikkeling;